

Verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening van een buitenlandse vereniging zonder winstoogmerk met een centrum van werkzaamheden in België

1. FORMALITEITEN

Een vereniging zonder winstoogmerk die op geldige wijze in het buitenland is opgericht overeenkomstig de wet van de Staat waartoe zij behoort en die in België een of meerdere centra van werkzaamheden opent (verder de "buitenlandse vzw" genoemd), is ook in België onderworpen aan bepaalde openbaarmakingsverplichtingen met betrekking tot haar **jaarrekening**. Deze verplichtingen verschillen naar gelang het gaat om een grote of zeer grote buitenlandse vzw, dan wel om een kleine buitenlandse vzw.

1.1 ZEER GROTE EN GROTE BUITENLANDSE VZW'S

Een buitenlandse vzw die één of meerdere centra van werkzaamheden heeft in België en die als groot of zeer groot kan worden beschouwd dient haar jaarrekening openbaar te maken door neerlegging bij de Nationale Bank van België (art. 26octies, § 3 en art. 17, § 2 tot § 8 van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, verder de "vzw-wet" genoemd). Deze regel moet altijd worden toegepast, zelfs indien het nationaal rechtsstelsel deze buitenlandse vzw niet verplicht haar jaarrekening in haar land van herkomst op te maken of openbaar te maken.

Voor de toepassing van deze rechtsbepaling wordt een buitenlandse vzw:

- als **zeer groot** beschouwd wanneer het geheel van haar Belgische centra van werkzaamheden samen bij de afsluiting van het boekjaar een jaargemiddelde van meer dan 100 werknemers telt, uitgedrukt in voltijdse equivalenten, of minstens twee van de drie volgende drempels overschrijdt:
 - jaargemiddelde van het personeelsbestand (in voltijdse equivalenten): 50
 - ontvangsten op jaarbasis, andere dan uitzonderlijke ontvangsten (excl. btw): 6.250.000 EUR
 - balanstotaal: 3.125.000 EUR
- als **groot** beschouwd wanneer het geheel van haar Belgische centra van werkzaamheden samen bij de afsluiting van het boekjaar minstens twee van de drie volgende drempels bereikt:
 - jaargemiddelde van het personeelsbestand (in voltijdse equivalenten): 5
 - ontvangsten op jaarbasis, andere dan uitzonderlijke ontvangsten (excl. btw): 250.000 EUR
 - balanstotaal: 1.000.000 EUR.

Indien alle Belgische centra van werkzaamheden samen 20 of meer werknemers (uitgedrukt in voltijdse equivalenten) tewerkstellen, moet tevens een **sociale balans** als deel van de jaarrekening bij de Nationale Bank worden neergelegd.

1.2 KLEINE BUITENLANDSE VZW'S

Ook de buitenlandse vzw die één of meerdere centra van werkzaamheden heeft in België en die als **klein** kan worden beschouwd is ertoe verplicht haar jaarrekening op te stellen en openbaar te maken. Zij dient dit echter niet te doen door neerlegging bij de Nationale Bank, maar wel door neerlegging bij de griffie van de rechtbank van koophandel in wier ambtsgebied het centrum van werkzaamheden gelegen is. In geval een dergelijke vzw verscheidene centra van werkzaamheden opent in België, moet de jaarrekening worden neergelegd op die griffie van de rechtbank van koophandel van het arrondissement waarin een van die centra gevestigd is, welke in haar akten en in haar briefwisseling wordt vermeld.

Indien alle Belgische centra van werkzaamheden samen 20 of meer werknemers (uitgedrukt in voltijdse equivalenten) tewerkstellen, moet daarnaast apart een **sociale balans** bij de Nationale Bank worden neergelegd.

Aangezien enkel de grote en zeer grote buitenlandse vzw's hun jaarrekening bij de Nationale Bank moeten neerleggen, worden enkel deze vzw's behandeld in het vervolg van dit document. "**Buitenlandse vzw**" moet bijgevolg hierna begrepen worden als "**buitenlandse vzw die één of meerdere centra van werkzaamheden heeft in België en die als groot of zeer groot wordt beschouwd**".

2. VORM VAN DE JAARREKENING

2.1. TE GEBRUIKEN MODELLEN

Omdat een buitenlandse vzw de Belgische rechtsregels inzake het voeren van de boekhouding moet naleven, zal haar bij de Nationale Bank neergelegde jaarrekening net dezelfde vorm hebben als die van een Belgische vzw. Zij dient daarvoor de gestandaardiseerde modellen voor verenigingen te gebruiken of, in voorkomend geval, het specifiek schema dat zij gebruikt in het kader van de wetgeving waaraan zij onderworpen is.

Ingeval de buitenlandse vzw de gestandaardiseerde modellen voor verenigingen dient te gebruiken, zal ze haar jaarrekening neerleggen volgens:

- het "verkort model voor verenigingen zonder winsttoegmerk en stichtingen" (uitgedrukt in euro) wanneer ze als groot wordt beschouwd
- het "volledig model voor verenigingen zonder winsttoegmerk en stichtingen" (uitgedrukt in euro) wanneer ze als zeer groot wordt beschouwd.

De door de Nationale Bank uitgegeven standaardformulieren kunnen gratis vanuit haar internetsite worden gedownload of zijn (tegen betaling) verkrijgbaar bij al haar vestigingen. Voor de opmaak van jaarrekeningbestanden in de vorm van een gestructureerd databestand (zie ook verder) kan dan weer gebruik worden gemaakt van een gratis software "Sofista" die zich op voornoemde internetsite bevindt.

2.2. VORMVOORWAARDEN

De jaarrekeningen kunnen langs elektronische weg of op papier worden neergelegd bij de Balanscentrale van de Nationale Bank.

- Een jaarrekening kan **langs elektronische weg** worden neergelegd door het uploaden van het overeenkomstige bestand met behulp van de speciaal daarvoor voorziene internettoepassing "Neerlegging via internet", beschikbaar op de website van de Nationale Bank (www.nbb.be), onderdeel "Balanscentrale". Om toegang te krijgen tot deze toepassing dient u te beschikken over een door de Nationale Bank van België erkend digitaal certificaat. Het gebruik van zo'n digitaal certificaat is noodzakelijk om de authenticiteit en de integriteit van de doorgestuurde gegevens te verzekeren.

Elke jaarrekening maakt het voorwerp uit van één afzonderlijk geüpload bestand. De neerlegging ervan langs elektronische weg moet voldoen aan de technische voorwaarden die zijn opgenomen in het "Algemeen protocol voor de neerlegging langs elektronische weg van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen", beschikbaar op voornoemde website.

Een **jaarrekening die zonder afwijkingen is opgesteld volgens het volledig of verkort model voor verenigingen** kan het onderwerp zijn van twee types bestanden. Het eerste type is het "gestructureerd databestand" waarvan de naam eindigt op ".xbrl". Zo'n gestructureerd bestand moet voldoen aan de van toepassing zijnde rekenkundige en logische controles en aan alle door de Nationale Bank vastgestelde technische voorwaarden, opgenomen in het "Protocol voor de neerlegging langs elektronische weg van jaarrekeningen in de vorm van gestructureerde databestanden", beschikbaar op voornoemde website. Het tweede type is het "Portable Document Format"-bestand waarvan de bestandsnaam eindigt op ".pdf". Zo'n bestand moet voldoen aan alle technische voorwaarden vastgesteld door de Nationale Bank en opgenomen in het "Protocol voor de neerlegging langs elektronische weg van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen in de vorm van een PDF-bestand", eveneens beschikbaar op de website van de Nationale Bank, onderdeel "Balanscentrale". Omdat de neerleggingskosten voor een gestructureerd databestand veel lager zijn dan voor een PDF-bestand, heeft u er belang bij, indien mogelijk, te kiezen voor neerlegging in de vorm van een gestructureerd databestand.

Een **andere schema van jaarrekening** langs elektronische weg neerleggen kan dus enkel als die jaarrekening de vorm heeft van een PDF-bestand.

- Een **op papier** neergelegde jaarrekening moet¹:
 - op wit of ivoorkleurig papier van goede kwaliteit opgesteld zijn
 - van A4-formaat zijn (297 millimeter lang en 210 millimeter breed)
 - alleen op de voorzijde beschreven zijn
 - in één taal opgesteld zijn

¹ Cf. artikel 28 van het KB van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winsttoegmerk, internationale verenigingen zonder winsttoegmerk en stichtingen.

- uitsluitend in zwarte letters getypt of gedrukt zijn, zodat een scherp contrast tussen tekst en papier en een goede leesbaarheid verzekerd zijn
- ondertekend zijn door personen die bevoegd zijn om de buitenlandse vzw tegenover derden te vertegenwoordigen
- bovenaan elk blad een horizontale blanco strook van ten minste 2 centimeter vertonen en het ondernemingsnummer vermelden.

3. INHOUD VAN DE JAARREKENING

Artikel 26octies van de vzw-wet bepaalt uitdrukkelijk dat de personen gemachtigd om de vereniging ten aanzien van derden te verbinden en haar in rechte te vertegenwoordigen voor de activiteiten van het centrum van werkzaamheden (en niet de bestuurders van de buitenlandse vzw) de formaliteiten inzake bekendmaking moeten vervullen. Logischerwijze zijn zij het die hun handtekening op het eerste blad van de jaarrekening plaatsen.

Een buitenlandse vzw moet enkel de **jaarrekening** (en indien vereist de erbij gevoegde **sociale balans** (zie punt 1)) met betrekking tot **het geheel van haar Belgische centra van werkzaamheden** openbaar maken (en dus niet de "geglobaliseerde" jaarrekening van de buitenlandse vzw, hoofdzetel in het buitenland en alle vestigingen in het buitenland inbegrepen).

Artikel 26octies van de vzw-wet verplicht de buitenlandse vzw's de neer te leggen stukken op te stellen in, of te vertalen naar, de **taal** (of één van de officiële talen) van de rechtbank waar het dossier wordt gehouden. Men kan eventueel een beroep doen op een beëdigd vertaler, maar dit is niet verplicht.

Bijkomende informatie aangaande bepaalde vermeldingen op de jaarrekening:

- Het **adres** is dat van het centrum van werkzaamheden in België gelegen in het rechtsgebied van de rechtbank waar het dossier wordt gehouden
- Het **ondernemingsnummer** dat door de vzw moet worden vermeld in de daarvoor voorziene ruimte op het eerste blad van de jaarrekening, is het nummer waaronder de buitenlandse vzw in de Kruispuntbank van Ondernemingen is geregistreerd en dat werd meegedeeld door de griffie van de rechtbank van koophandel in wier ambtsgebied het centrum van werkzaamheden van de buitenlandse vzw werd opgericht
- De **bestuurders** en **commissarissen** zijn deze van de Belgische centra van werkzaamheden in functie op de datum waarop de jaarrekening door de raad van bestuur werd opgemaakt.

4. BETALING

Het **tarief** voor de neerlegging van een jaarrekening van buitenlandse vzw's is hetzelfde als dat voor Belgische vzw's en kan worden teruggevonden op de website van de Nationale Bank. Omdat de neerleggingskosten jaarlijks kunnen wijzigen, wordt de buitenlandse vzw's aangeraden, vooraleer een jaarrekening neer te leggen, de internetsite van de Nationale Bank, onderdeel "Balanscentrale" te raadplegen.

5. NEERLEGGINGSTERMIJN

De jaarrekening moet ieder jaar, binnen dertig dagen na de goedkeuring ervan door de algemene vergadering, door de personen gemachtigd om de vzw ten aanzien van derden te verbinden en haar in rechte te vertegenwoordigen voor de activiteiten van de centra van werkzaamheden worden neergelegd bij de Nationale Bank (art. 17, § 6 van de vzw-wet).

6. SANCTIES BIJ DE NIET- OF LAATTIJDIGE NEERLEGGING

Op het niet of laattijdig nakomen van de neerleggingsverplichting staan sancties. De Nationale Bank is echter niet bevoegd om overtredingen op te sporen en de voorziene sancties toe te passen. Hiervoor zijn andere instanties bevoegd.

De wet voorziet in de **opschorting van iedere vordering** ingesteld door een vereniging in geval zij haar jaarrekening niet openbaar heeft gemaakt. De vordering zal niet ontvankelijk worden verklaard indien de vereniging niet voldoet aan haar verplichtingen binnen de door de rechter opgelegde termijn (artikel 26 vzw-wet).

Op vraag van iedere belanghebbende of van het openbaar ministerie en behoudens regularisatie van de toestand voor de sluiting van de debatten, kan de rechtbank de **ontbinding** van een vereniging uitspreken als die haar jaarrekening voor drie opeenvolgende boekjaren niet heeft neergelegd (artikel 18, eerste lid, 4° vzw-wet).

Met uitzondering van handgiften, is voor elke gift aan een vereniging of stichting, onder levenden of bij testament, en met een waarde van meer dan 100.000 EUR, een machtiging door de minister van Justitie of zijn vertegenwoordiger vereist. Deze machtiging zal in geen geval verleend worden indien de buitenlandse vzw haar jaarrekening niet heeft neergelegd vanaf de opening van een centrum van werkzaamheden in België of althans de laatste drie boekjaren.

7. BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor bijkomende informatie kan u zich richten tot de Balanscentrale van de Nationale Bank, de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel, tel.: +32 2 221 30 01, fax: +32 2 221 32 66, e-mail: balanscentrale@nbb.be.